Senedd Cymru
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Llywodraeth Cymru ar y Bil Tanwydd Hedfan Cynaliadwy

Gorffennaf 2025

1. Cefndir

1. Cyflwynwyd y Bil Tanwydd Hedfan Cynaliadwy[1] (y Bil) yn Nhŷ'r Cyffredin ar 14 Mai 2025. Noddir y Bil gan yr Adran Drafnidiaeth.

2. Yn y Nodiadau Esboniadol i'r Bil fel y'i cyflwynwyd, nodir fel a ganlyn:

> *"The Sustainable Aviation Fuel Bill introduces legislative measures to implement a revenue certainty mechanism to support sustainable aviation fuel (SAF) production in the UK.*
>
> *The Bill will enable the Secretary of State to designate a counterparty that is wholly owned by government and direct them to enter into private law contracts with SAF producers, guaranteeing a price for the sale of eligible SAF over a period."*[2]

3. Mae enw hir y Bil yn nodi ei fod yn Fil i wneud darpariaeth am danwydd hedfan cynaliadwy.

4. Ar yr adeg y cytunwyd ar yr adroddiad hwn, roedd y cyfnod Pwyllgor yn Nhŷ'r Cyffredin i fod i ddechrau ar 15 Gorffennaf 2025 ac roedd disgwyl i'r Pwyllgor Biliau Cyhoeddus gwblhau ei waith erbyn 22 Gorffennaf 2025.

Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Llywodraeth Cymru

5. Mae Rheolau Sefydlog 29.1 a 29.2 yn darparu bod memorandwm cydsyniad deddfwriaethol yn ofynnol pan fydd Bil perthnasol sydd gerbron Senedd y DU yn gwneud darpariaeth o ran Cymru sy'n rhoi sylw i faterion datganoledig.

6. Ar 9 Mehefin 2025, gosododd Rebecca Evans AS, Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi, Ynni a Chynllunio (yr Ysgrifennydd Cabinet), Femorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol (y Memorandwm) mewn cysylltiad â'r Bil gerbron y Senedd.[3]

---

[1] Y Bil Tanwydd Hedfan Cynaliadwy, fel y'i cyflwynwyd (Bil 240) [Saesneg yn unig]
[2] Nodiadau Esboniadol i'r Bil, fel y'i cyflwynwyd, paragraffau 1 a 2 [Saesneg yn unig]
[3] Llywodraeth Cymru, Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar y Bil Tanwydd Hedfan Cynaliadwy, 9 Mehefin 2025

7. Cytunodd y Pwyllgor Busnes y dylai'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad a Phwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith gyflwyno adroddiad ar y Memorandwm erbyn 26 Medi 2025.[4]

Darpariaethau y mae angen cydsyniad y Senedd ar eu cyfer

8. Barn Llywodraeth Cymru yw bod angen cydsyniad ar gyfer:

- cymal 1 - Cyfarwyddyd i gynnig contract sicrwydd refeniw;
- cymal 2 - Hysbysiad o gyfarwyddydau a dirymu;
- cymal 3 - Cofrestru a chyhoeddi contractau;
- cymal 4 - Dynodi gwrthbarti;
- cymal 5 - Cynlluniau trosglwyddo;
- cymal 6 - Ardoll ar gyflenwyr;
- cymal 7 - Cyllid cyfochrog ar gyfer ardoll;
- cymal 8 - Gweinyddu etc ardoll ac anghydfodau;
- cymal 9 - Cyfrifo neu benderfynu materion o dan reoliadau ardoll;
- cymal 10 - Talu cyllid dros ben i dalwyr ardoll;
- cymal 11 - Cosbau ariannol (gan gynnwys yr Atodlen, sy'n gwneud darpariaeth bellach ar gyfer cosbau ariannol);
- cymal 12 - Pŵer i gyfarwyddo gwrthbarti dynodedig;
- cymal 13 - Gwybodaeth a chyngor;
- cymal 14 - Cymorth ariannol ar gyfer gwrthbarti dynodedig;
- cymal 15 - Rheoliadau.[5]

9. Mae Llywodraeth Cymru yn ystyried bod cymalau 1 i 5 a 10 i 15 yn ymwneud â diogelu'r amgylchedd a datblygu economaidd a'u bod felly yn rhoi sylw i faterion datganoledig. Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn ystyried bod cymalau 6

[4] Y Pwyllgor Busnes, Amserlen ar gyfer ystyried: Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar y Bil Tanwydd Hedfan Cynaliadwy, Mehefin 2025
[5] Y Memorandwm, paragraffau 9 i 24

i 9 yn ymwneud â gweithredu'r darpariaethau yn y cymalau a restrir uchod ac, felly, mae cymalau 6 i 9 hefyd yn rhoi sylw i faterion datganoledig ac yn bodloni'r prawf yn Rheol Sefydlog 29.[6]

10. O ran barn Llywodraeth y DU ar yr angen am gydsyniad, mae'r Ysgrifennydd Cabinet yn datgan yn y Memorandwm:

> *"Mae Llywodraeth y DU yn cytuno bod angen LCM ar gyfer cymalau 1, 2, 3, 4, 5, 12, 13, 14, a 15, yn ogystal â rhai agweddau ar gymalau 10 ac 11.*
>
> *Fodd bynnag, nid yw Llywodraeth y DU yn meddwl bod angen LCM ar gyfer cymalau 6, 7, 8 a 9, a rhai agweddau ar gymalau 10 ac 11. Serch hynny, am y rhesymau a nodir ym mharagraffau 15-20, credaf mai'r ddadl gryfach yw eu bod yn bodloni'r prawf yn RhS29 ac felly rwy'n gosod LCM mewn perthynas â'r darpariaethau hynny."*[7]

11. Mae'r Nodiadau Esboniadol sy'n cyd-fynd â'r Bil yn nodi bod Llywodraeth y DU o'r farn bod angen cydsyniad y Senedd hefyd ar gyfer cymalau 16 i 19. Mae'r cymalau hyn yn gwneud y ddarpariaeth a ganlyn:[8]

- cymal 16 - Dehongli;
- cymal 17 - Rhychwant;
- cymal 18 - Cychwyn;
- cymal 19 - Enw byr.

Pwerau dirprwyedig

12. Mae'r Bil yn creu ac yn dirprwyo'r pwerau gwneud rheoliadau a ganlyn i'r Ysgrifennydd Gwladol:

- cymal 3 - gall yr Ysgrifennydd Gwladol drwy reoliadau ei gwneud yn ofynnol i'r gwrthbarti dynodedig wneud fel a ganlyn:

[6] Y Memorandwm, paragraffau 9 i 24
[7] Y Memorandwm, paragraffau 25 a 26
[8] Nodiadau Esboniadol i'r Bil, Atodiad A - Rhychwant tiriogaethol a chymhwyso yn y Deyrnas Unedig

(i) cynnal cofrestr o wybodaeth mewn perthynas â chontractau sicrwydd refeniw, a

(ii) cyhoeddi contractau sicrwydd refeniw neu fanylion amdanynt;

- cymal 6 - gall yr Ysgrifennydd Gwladol drwy reoliadau ei gwneud yn ofynnol i gyflenwyr Tanwydd Hedfan Cynaliadwy dalu ardoll i'r gwrthbarti dynodedig er mwyn galluogi'r gwrthbarti i dalu:

  (i) cost taliadau o dan y contractau sicrwydd refeniw, a

  (ii) costau eraill yr eir iddynt o dan y Ddeddf hon;

- cymal 10 - gall yr Ysgrifennydd Gwladol drwy reoliadau:

  (i) ei gwneud yn ofynnol i'r gwrthbarti dynodedig, os oes ganddo gyllid dros ben, wneud taliadau i'r personau sydd wedi talu'r ardoll, a

  (ii) ei gwneud yn ofynnol i'r person sy'n cael taliad o'r fath sicrhau bod ei gwsmeriaid yn cael unrhyw fuddion o'r taliad a bennir neu a benderfynir yn unol â'r rheoliadau.

13. Nid yw'r Bil yn dirprwyo unrhyw bwerau gwneud rheoliadau i Weinidogion Cymru.

Safbwynt Llywodraeth Cymru

14. Ym mharagraff 7 o'r Memorandwm, mae'r Ysgrifennydd Cabinet yn nodi bod swyddogion Llywodraeth Cymru wedi bod yn ymgysylltu â'r Adran Drafnidiaeth ers mis Rhagfyr 2024 i drafod cynnwys ac amseriad cyflwyno'r Bil, a bod Llywodraeth Cymru wedi cael copi terfynol o'r Bil ar 8 Mai, wythnos cyn ei gyflwyno'n ffurfiol yn Nhŷ'r Cyffredin.

15. Ym mharagraff 8 o'r Memorandwm, mae'r Ysgrifennydd Cabinet yn nodi bod Llywodraeth y DU wedi cynnal ymgynghoriad cyhoeddus ar fecanwaith sicrwydd refeniw tanwydd hedfan cynaliadwy ym mis Ebrill/Mehefin 2024[9], ac yn cadarnhau na ddarparodd Llywodraeth Cymru ymateb ffurfiol i'r ymgynghoriad.

[9] Ymgynghoriad Llywodraeth y DU, Mecanwaith sicrwydd refeniw tanwydd hedfan cynaliadwy: opsiynau sicrwydd refeniw

16. Yn y Memorandwm, mae'r Ysgrifennydd Cabinet yn mynd ymlaen i ddatgan:

> *"Mae polisi hedfanaeth yn fater a gedwir yn ôl i Lywodraeth y DU. Mae natur hedfan yn y DU yn golygu bod llawer o deithwyr o Gymru yn defnyddio, neu'n gallu dewis defnyddio, meysydd awyr yn Lloegr sydd â goblygiadau i effeithiolrwydd posibl polisïau yng Nghymru. (…)*
>
> *Rydym yn ystyried sut y gall Cymru gefnogi datblygu a mabwysiadu technolegau hedfan mwy cynaliadwy orau. (…)*
>
> *… rydym yn gefnogol o'r Bil, gan ei fod yn ystyried bod SAF yn ffordd o leihau allyriadau carbon dros dro, wrth i'r diwydiant fynd ati i ddatblygu awyrennau allyriadau sero newydd, megis awyrennau sy'n defnyddio tanwydd hydrogen a thrydan."*[10]

17. Daw'r Ysgrifennydd Cabinet i'r casgliad a ganlyn:

> *"… mae'n briodol ymdrin â'r darpariaethau hyn yn y Bil hwn ar gyfer y DU gan fod Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i weithio gyda llywodraethau eraill yn y DU i gyflawni camau polisi cydgysylltiedig a fydd yn cyflawni ein targedau o ran [l]leihau allyriadau. Mae datgarboneiddio hedfan yn un o'n heriau byd-eang mwyaf ac mae hyn yn gofyn am weithredu ar lefel y DU gyfan trwy Fil ar gyfer y DU."*[11]

18. Felly, mae'r Ysgrifennydd Cabinet yn argymell bod y Senedd yn rhoi ei chydsyniad i'r darpariaethau a restrir yn y Memorandwm.[12]

2. Ystyriaeth y Pwyllgor

19. Gwnaethom drafod y Memorandwm yn ein cyfarfod ar 7 Gorffennaf 2025[13], a gwnaethom drafod a chytuno ar ein hadroddiad yn ein cyfarfod ar 14 Gorffennaf 2025.[14]

---

[10] Y Memorandwm, paragraffau 29, 31 a 34
[11] Y Memorandwm, paragraff 36
[12] Y Memorandwm, paragraff 37
[13] Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, 7 Gorffennaf 2025
[14] Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, 14 Gorffennaf 2025

Ein barn ni

Cydsyniad deddfwriaethol

20. Rydym yn nodi asesiad Llywodraeth Cymru o'r darpariaethau yn y Bil y mae angen cydsyniad y Senedd ar eu cyfer, fel y'i nodir yn y Memorandwm.

21. Nodwn hefyd safbwynt Llywodraeth y DU o ran cydsyniad.

Casgliad 1. Rydym yn cytuno ag asesiad Llywodraeth Cymru, fel y'i nodir yn y Memorandwm, o'r darpariaethau yn y Bil y mae angen cydsyniad y Senedd ar eu cyfer yn unol â Rheol Sefydlog 29; mae hyn yn ddarostyngedig i'n barn ni a nodir yng nghasgliad 2.

22. Er ein bod yn cytuno â Llywodraeth Cymru y dylid ceisio cydsyniad y Senedd ar gyfer cymalau 6 i 9 o'r Bil, credwn fod rhesymeg Llywodraeth Cymru dros geisio cydsyniad ar gyfer y cymalau hyn – sef eu bod yn ymwneud â'r cymalau eraill a restrir yn y Memorandwm ac sy'n rhoi sylw i faterion datganoledig neu'n rhoi effaith iddynt – yn rhesymeg a all fod yr un mor gymwys i gymalau 16 i 19 o'r Bil. Nid ydym yn glir pa farn sydd gan Lywodraeth Cymru a fyddai'n gwneud i'r Ysgrifennydd Cabinet ystyried bod cymalau 16 i 19 mewn rhyw ffordd yn annibynnol ac felly nad ydynt yn rhoi sylw i faterion datganoledig.

Casgliad 2. Ein barn ni yw bod cymalau 1 i 19 ac Atodlen 1 yn rhoi sylw i faterion datganoledig ac felly yn bodloni'r prawf yn Rheol Sefydlog 29. Felly, rydym yn ystyried y dylid ceisio cydsyniad y Senedd ar gyfer y Bil cyfan.

Gweithio rhynglywodraethol

23. Nodwn fod yr Ysgrifennydd Cabinet yn nodi yn y Memorandwm fod Llywodraeth Cymru wedi bod yn ymgysylltu â'r Adran Drafnidiaeth ers mis Rhagfyr 2024 i drafod cynnwys ac amseriad cyflwyno'r Bil, ac mai canlyniad hynny oedd bod Llywodraeth Cymru wedi cael copi terfynol o'r Bil wythnos cyn ei gyflwyno'n ffurfiol yn Nhŷ'r Cyffredin.

24. Rydym hefyd yn nodi bod gweithio gyda llywodraethau eraill yn y DU i gyflawni camau polisi cydgysylltiedig a fydd yn cyflawni targedau priodol o ran lleihau allyriadau yn cael ei nodi fel un o'r rhesymau dros gynnwys darpariaeth o fewn Bil Llywodraeth y DU sy'n mynd drwy Senedd y DU, ochr yn ochr â natur

polisi hedfan a gedwir yn ôl a'r angen am ddatgarboneiddio drwy weithredu ar lefel y DU.

Pwerau dirprwyedig

25. Nodwn nad yw'r Bil yn dirprwyo unrhyw bwerau gwneud rheoliadau i Weinidogion Cymru.

26. Nodwn hefyd fod pwerau dirprwyedig yn cael eu rhoi i'r Ysgrifennydd Gwladol i weithredu mewn meysydd sy'n rhoi sylw i faterion datganoledig.